

مشخصات کلی برنامه و سر فصل دروس

دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث

در ۳ گرایش:

۱- تفسیر اثری

۲- کلام و عقاید

۳- عرفان اسلامی

مصوب چهارصد و هفتاد و دومین جلسه شورای گسترش آموزش عالی

مورخ ۱۳۸۱/۹/۱۶

دفتر تحصیلات تکمیلی

بهمن ۱۳۸۱

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث

در ۳ گرایش:

۱ - تفسیر ائری

۲ - کلام و عقاید

۳ - عرفان اسلامی

گروه علوم انسانی

مصوب چهار صد و هفتاد و دومین جلسه شورای گسترش آموزش عالی

مورخ ۱۳۸۱/۹/۱۶

بسم الله الرحمن الرحيم
برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث

گروه: علوم انسانی

کمیته تخصصی:

رشته: علوم حدیث

گرایش: ۱- تفسیر اثری ۲- کلام و عقاید

۳- عرفان اسلامی

دوره: کارشناسی ارشد

کد رشته:

شورای گسترش آموزش عالی در چهار صد و هفتاد و دومین جلسه مورخ ۱۳۸۱/۹/۱۶ براساس طرح دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده، و مقرر می دارد:

ماده (۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می شوند.

ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی می باشند.

ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده (۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۸۱/۹/۱۶ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است.

ماده (۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می شود.

رای صادره چهار صد و هفتاد و دومین جلسه شورای گسترش آموزش عالی

مورخ ۱۳۸۱/۹/۱۶

در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث

- (۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث با ۳ گرایش : ۱ -
تفسیر اثری ۲ - کلام و عقاید ۳ - عرفان اسلامی که از طرف گروه علوم انسانی
پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رای صادره چهار صد و هفتاد و دومین جلسه شورای گسترش آموزش عالی مورخ
۱۳۸۱/۹/۱۶ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث
صحیح است، به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مصطفی معین
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

رونوشت : به معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمایید.

دکتر حسن خالقی
دبیر شورای گسترش آموزش عالی

بخش اول

مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد

باسم تعالی

مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد رشته‌های علوم حدیث در سه گرایش

(تفسیر اثری، کلام و عقاید، عرفان اسلامی)

مقدمه :

حدیث همواره همپای قرآن کریم مورد تکریم و احترام مسلمانان بوده و به عنوان ثقل اصفی مطرح است. مسلمانان پیوسته در سخنان پیامبر اکرم (ص) و معصومان (ع) تفسیر مفاهیم قرآن را جستجو کرده و آن را به مثابه یکی از منابع استوار دستیابی به فرهنگ اصیل اسلامی برشمرده‌اند.

اکنون علیرغم فاصله طولانی با عصر صدور احادیث همچنان نیاز به بهره‌گیری از آنها به عنوان دومین منبع الهام‌بخش فکر اسلامی پابرجاست. از این رو ناگفته پیداست، بخصوص در دوران جدید لازم است در جهت استفاده بهینه و روزآمد از این منبع اصیل و میراث بجای مانده از رسول خدا (ص) و سایر پیشوایان معصوم (ع) نگاهی مجدد بیفکنیم تا از این رهگذر بتوانیم از سرچشمه زلال معارف آنان جرعه نوشی نماییم.

نیازهای گسترده انسان معاصر ایجاب می‌کند برای جلوگیری از حیرت و سرگردانی در میان مکاتب بشری با نگاهی ژرف، سخنان معصومان (ع) را مورد مذاقه قرار داده و مایه‌های مرتبط با هر دانش را استخراج نماییم. با عنایت به نکات پیش گفته رشته‌های کارشناسی ارشد علوم حدیث و کلام و عقاید، علوم حدیث و تفسیر اثری، علوم حدیث و عرفان اسلامی و برخی دیگر طرح‌ریزی شده است.

ضرورت تاسیس این رشته‌ها در دوره کارشناسی ارشد:

باتوجه به ماهیت دینی نظام جمهوری اسلامی ایران، تشنگی نسل جوان و ضرورت کنکاش در احادیث کرانسیک معصومان (ع) با رویکردی تخصصی و نیز با نگاه به دستاوردهای دانشهای نوین بشری تاسیس رشته‌های درسی دانشگاهی جدیدی را ضروری می‌نماید. از این رو، ایجاد رشته علوم حدیث با هدف تربیت متخصصانی توانا و کارآمد در حقیقت، پاسخی مناسب به این نیازهاست که جامعه امروز در چالش با آنها قرار گرفته است.

ویژگیهای برنامه کارشناسی ارشد علوم حدیث :

با عنایت به بررسی‌های انجام گرفته درخصوص رشته‌های علوم حدیث از یک سو و خصایص لازم برای تدوین برنامه‌های درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی تلاش تمامی دست‌اندرکاران تدوین این مجموعه بر آن بوده است که برنامه حاضر براساس روش تلفیقی صورت پذیرد و در طراحی آن عنایت خاص به موارد ذیل وجود داشته است:

- روش میان رشته‌ای
- روش جامعه مداری (توجه به نیازهای جامعه دینی اسلامی به بررسی‌های حدیثی و علمی و استخراج مبانی حدیث در هر موضوع علمی مرتبط با رشته)

هدف کلی رشته :

هدف کلی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث در نظام دانشگاهی تربیت مدرسان و محققانی شایسته است که با

برخورداری از شناخت دیدگاههای نظری معصومان(ع) توانایی ایجاد ارتباط و بهره‌گیری از علوم مورد نظر در رشته تخصصی را داشته باشند و بتوانند با نگاه به مبانی هریک از آن دانشها به ارائه نظرات و اصول کلی مورد نظر اسلام در حوزه‌های مرتبط با هر علم بپردازند.

اهداف آموزشی:

- ۱- آشنایی با معارف حدیثی
- ۲- آشنایی کلی با اصول و روشهای علمی مربوط در هر رشته
- ۳- استنباط مبانی علمی هر رشته از میان احادیث معصومان(ع)

توانایی دانش‌آموختگان:

- ۱- تدریس دروس مرتبط با این رشته‌ها در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی
- ۲- تحقیق در حوزه‌های مرتبط با رشته‌های علوم حدیث
- ۳- پاسخگویی به شبهات مطرح شده از سوی مخالفان در مورد احادیث شیعه
- ۴- بهره‌مندی از دانش حدیثی و اصول مطرح در هر رشته برای یافتن پاسخ‌های مناسب با سوالات جدید

شرایط پذیرش دانشجوی:

داوطلبان تحصیل در این رشته از بین دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی با تاکید بر رشته علوم حدیث و علوم قرآن و حدیث انتخاب می‌شوند. آزمون علمی ورودی دو مرحله‌ای خواهد بود. مرحله اول توسط وزارت علوم تحقیقات و فناوری و یا با مجوز آن وزارتخانه برگزار می‌شود و مرحله دوم به صورت مصاحبه و شفاهی است که توسط دانشگاه یا دانشکده مجری به عمل خواهد آمد.

طول دوره و تعداد واحدهای درسی:

مطابق آئین‌نامه‌های آموزش مصوب و مورد تایید وزارت علوم تحقیقات و فناوری تحصیل در رشته کارشناسی ارشد ناپیوسته علوم حدیث برابر با ۴ نیمسال تحصیلی است که در صورت نیاز برای نگارش پایان‌نامه و دفاع از آن قابل تمدید است. برنامه در سه رشته مشتمل بر ۲۸ واحد درسی و ۴ واحد پایان‌نامه تنظیم شده است. افرادی که دانش‌آموخته رشته‌های غیرمرتبط می‌باشند باید دروس پیش‌نیاز مشخص شده در برنامه را بگذرانند. زمان گذراندن دروس پیش‌نیاز به مدت زمان مجاز تحصیل افزوده خواهد شد. ضمناً: واحدهای این دوره تابع ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد.

مواد امتحانی و ضرایب

- ۱- دروس عمومی هر سه رشته: زبان عربی(۴)، زبان انگلیسی(۱)، تاریخ حدیث(۳)، مصطلح‌الحدیث(۲)
- ۲- دروس تخصصی: الف) گرایش تفسیر اثری: تاریخ قرآن(۲)، تفسیر قرآن(۳)، علم رجال(۲)، فقه‌الحدیث(۳)
ب) گرایش کلام و عقاید: کلام(۴)، فلسفه(۲)، تفسیر(۲)، فقه‌الحدیث(۴)، علم رجال(۲)
ج) گرایش عرفان اسلامی: کلام(۳)، فلسفه(۳)، عرفان و تصوف(۴)، فقه‌الحدیث(۳)

بخش دوم

- جدول عناوین دروس و تعداد واحدها

- جدول عناوین دروس پیش نیاز

جدول دروس تخصصی رشته علوم حدیث گرایش تفسیر اثری مقلع کارشناسی ارشد

ردیف	نام درس	اعتبار			تعداد واحد	پیشنیاز یا زمان ارائه درس
		عملي	نظري	جمع		
۱	حوزه‌ها و مکاتب حدیثی		۳۲	۳۲	۲	
۲	مبانی جرح و تعدیل		۳۲	۳۲	۲	
۳	مبانی فهم حدیث		۳۲	۳۲	۲	
۴	آسیب‌شناسی حدیث		۳۲	۳۲	۲	
۵	پژوهش‌های حدیثی در دوران معاصر		۳۲	۳۲	۲	
۶	بررسی تطبیقی منابع رجالی		۳۲	۳۲	۲	
۷	روش‌شناسی تفسیر اثری		۳۲	۳۲	۲	
۸	قرآن در روایات اهل بیت (ع)		۳۲	۳۲	۲	
۹	تفسیر موضوعی (۱)		۳۲	۳۲	۲	
۱۰	تفسیر موضوعی (۲)		۳۲	۳۲	۲	
۱۱	آسیب‌شناسی روایات تفسیری		۳۲	۳۲	۲	
۱۲	تفسیر اثری (۱)		۳۲	۳۲	۲	
۱۳	تفسیر اثری (۲)		۳۲	۳۲	۲	
۱۴	زبان تخصصی		۳۲	۳۲	۲	
۱۵	پایان نامه		---	---	۲	
جمع					۳۲	

تذکر: مطابق ماده ۷ فصل سوم آئین‌نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مصوب یکصد و هفتاد و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی در مورخ ۶۸/۸/۲۸، توسط گروه آموزشی مربوط تعداد ۱۶ واحد دروس پیش‌نیاز طراحی و تدوین شده است.

جدول دروس پیشنیاز رشته علوم حدیث گرایش تفسیر اثری مقطع کارشناسی ارشد

پیشنیاز یا زمان ارائه درس	ساعات			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
		۳۲	۳۲	۲	علوم قرآنی	۲۵
		۳۲	۳۲	۲	اصول و مقدمات تفسیر	۲۶
		۳۲	۳۲	۲	تاریخ تفسیر	۲۷
		۳۲	۳۲	۲	روشهای تفسیری	۲۸
		۳۲	۳۲	۲	تفسیر قرآن (۱)	۲۹
		۳۲	۳۲	۲	تفسیر قرآن (۲)	۳۰
		۳۲	۳۲	۲	تفسیر قرآن (۳)	۳۱
				۱۳	جمع	

حوزه‌ها و مکاتب حدیثی

کد درس: ۳۱ و ۱

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با حوزه‌ها و مکاتب حدیثی در شیعه و اهل سنت

سرفصل:

الف) بررسی اوضاع و احوال مهم‌ترین حوزه‌های حدیثی شیعه و اهل سنت در محورهای:

- پایه‌گذاران حوزه‌ها

- اعلام و بیوتات حدیثی

- مکاتب و تکرشهای حدیثی

- بررسی تعامل حوزه‌ها با یکدیگر

ب) بررسی مکتب حدیثی اخباریان و اصولیان

ج) بررسی مکتب اهل حدیث و اصحاب رای

مبانی جرح و تعدیل

کد درس: ۲ و ۳۲

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با دلایل تعارض جرح و تعدیل راویان در کتب رجال و راه‌های رفع تعارض.

سرفصل:

الف) بررسی مفهوم اصطلاحی جرح و تعدیل و مرادفات آنها از قبیل: عدالت، وثاقت، ضبط، جرح، تعدیل و...

- تحقیق درباره حجیت اقوال رجالیان
- بررسی اختلاف دیدگاه‌های رجالیان متقدم با متاخر

ب) بررسی معیارهای تعدیل:

- تنصیب ائمه (ع)
- تنصیب متقدمان
- تنصیب متاخران
- کثرت روایت
- شیخوخت اجازه دهنده
- وکالت از امام (ع)
- و...

ج) بررسی محورهای جرح

شخصیتی: (ضعف حفظ، کثرت خطا و...)

عقیدتی: (فساد مذهب غلو در دین و مذهب، اعتقاد به عقاید غیر امامیه، بدعت گذاری در دین و...)

اخلاقی: (فسق، کذب و...)

د) تعارض جرح و تعدیل و راه‌های رفع تعارض

مبانی فهم حدیث

کد درس: ۳ و ۲۴

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با دانش‌های مقدماتی و ضوابط فهم حدیث.

سرفصل:

الف) دانش‌های مقدماتی در فهم حدیث

- علوم ادبی (کلیاتی از علم صرف، نحو، لغت، معانی، بیان و...)
- دانش‌های حدیثی (کلیاتی از تاریخ حدیث، مصطلحات حدیث، رجال حدیث و...)
- علوم اسلامی (کلام، فقه، تفسیر و...)
- تاریخ و فرهنگ در عصر صدور روایات
- ادیان، فرق و مذاهب در عصر صدور روایات

ب) ضوابط فهم حدیث

- فهم‌پذیری روایات
- شناخت انواع روایات از قبیل: عام و خاص، مطلق، مقید، مجمل، مبین و...
- ساختار شناسی در فهم احادیث (لغت، ترکیب و...)
- سیاق شناسی
- شناخت اسباب صدور روایات
- هرمنوتیک متون روایی از قبیل (نقل به معنا، تقطیع، حذف و...)

آفت شناسی حدیث

کد درس: ۴ و ۳۵

تعداد واحد: ۲
تعداد ساعت: ۳۲
نوع واحد: نظری
پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با آفت‌های حدیث و راه‌های مقابله با آنها.

سرفصل:

الف) آفت‌ها

- وضع و تحریف
- تصحیف
- تقطیع
- اضطراب
- تدلیس
- ادراج
- نقل به معنا
- حذف اسانید
- تعارض
- و...

ب) شیوه مقابله با آفت‌های حدیثی

- نقد سندی روایات با استفاده از معیارهای معتبر
- نقد متنی روایات با استفاده از معیارهای معتبر
- مقابله و بررسی نسخ
- بهره‌گیری از قرآن داخلی و خارجی
- استفاده از قوانین تعادل و ترجیح

پژوهش‌های حدیثی در دوران معاصر

کد درس : ۵

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با پژوهش‌های حدیثی در دوران معاصر

سرفصل:

- الف- بررسی آرا و نقد آثار مستشرقان از جمله: گلدزیهر، شبرنجر، سوفاجیه، دوزی و...
ب- بررسی آرا و نقد آثار دانشمندان اهل سنت از جمله: محمود ابوریه، جمال‌الدین قاسمی، محمد محمد ابوشهبه، عجاج خطیب، محمدناصر الالبانی، محمد ابوزهره، احمد محمدشاکر، محمد فواد عبدالباقی، نورالدین عتر.
ج- بررسی و نقد آثار رجالی و حدیثی دانشمندان شیعه از جمله: آیت‌اله خویی، علامه شوشتری، محمدرضا حکیمی، آیت‌اله ری‌شهری، آیت‌اله سبحانی، آیت‌اله احسان‌بخش، محمدباقر بهبودی، علی شهرستانی و... در موضوعات ذیل:

- تاریخ حدیث
- مصطلح الحدیث
- نقد حدیث
- تفسیر حدیث
- فقه الحدیث
- تنظیم احادیث و موسوعه‌نگاری
- احیای آثار حدیثی پیشینیان
- فهرست‌نویسی احادیث

بررسی تطبیقی منابع رجالی

کد درس: ۶

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

بررسی میدانی منابع رجالی فریقین و مشخص ساختن نقاط قوت و ضعف آنها.

سرفصل:

الف) بررسی تطبیقی منابع رجالی متقدم و متاخر شیعه از قبیل رجال کشی، فهرست نجاشی، رجال و فهرست شیخ طوسی، رجال ابن داود، خلاصه الاقوال علامه حلی، مجمع الرجال فهایی، منتهی المقال ابو علی حائری، جامع الرواة اردبیلی، قاموس الرجال الحدیث، آیه الله خویی و...

ب) بررسی تطبیقی منابع رجالی متقدم و متاخر اهل سنت از قبیل: الجرح والتعديل، الکمال فی معرفة الرجال، تهذیب الکمال، تهذیب التهذیب، تذکرة الحفاظ، میزان الاعتدال، لسان المیزان و ...

ج) بررسی نقاط قوت و ضعف هریک از منابع رجالی فریقین و مشخص ساختن ویژگی‌های مشترک و اختصاصی آنها از قبیل: تاریخ محوری، عصر محوری، موضوع محوری، حدس محوری، جامع‌گرایی و...

روش‌شناسی تفسیر آثری

کد درس: ۲

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با روش‌ها و مبانی تفسیر آثری

سرفصل:

- وحی قرآنی و وحی بیانی
- ابلاغ وحی و تبیین آن
- حجم روایات تفسیری
- روایات و تبیین معانی واژه‌ها
- روایات و تبیین ساختار آیات
- روایات و تبیین اسباب النزول
- روایات و جری و تطبیق
- روایات و تبیین مدالیل آیات
- روایات و تاویل آیات
- مبانی تفسیر اهل بیت و تفاوت آن با تفسیر صحابه و تابعان

قرآن در روایات اهل بیت(ع)

کد درس : ۸

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با سبب‌الوای قرآن در روایات اهل بیت(ع)

سرفصل:

- مقام و موقعیت قرآن
- فضائل قرآن
- علوم قرآن
- کاربرد قرآن (تفسیر و تأویل)
- استشهاد
- احتجاج به قرآن
- حجیت قرآن و حل تناقض‌نمایی آن
- ائمه(ع) و فرآلات قرآنی

تفسیر موضوعی (۱)

کد درس : ۹

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف :

آشنایی با روش تفسیر موضوعی و نظرات مفسران در برخی از موضوعات قرآنی

سرفصل :

الف) کلیاتی درباره تفسیر موضوعی شامل:

- تعریف تفسیر موضوعی و بررسی تحولات آن
- بررسی آرا مفسران و ادله مخالفان و موافقان
- فوائد تفسیر موضوعی
- روش تفسیر موضوعی

ب) بررسی موضوعات ذیل به شیوه تفسیر موضوعی

- اهل بیت (ع) در قرآن کریم
- سنت‌های الهی در قرآن
- هدایت در قرآن
- بعثت انسان و تجسم اعمال
- اسما و صفات الهی

تفسیر موضوعی (۲)

کد درس: ۱۰

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: تفسیر موضوعی (۱)

هدف:

آشنایی با نظرات مفسران در برخی از موضوعات قرآنی

سرفصل:

الف- مباحث اخلاقی مانند:

- نفس و مراتب آن در قرآن

- تقوی

- اخلاص

- احسان و نیکوکاری

ب- مباحث اجتماعی و سیاسی مانند:

- وحدت و اخوت

- حکومت

- آزادی

- شخصیت زن

- استکبار

- استضعاف

اسب شناسی روایات تفسیری

کد درس : ۱۱

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت : ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف:

آشنایی با وضع جعل در روایات تفسیری

سرفصل :

- زمینه‌های پیدایش جعل در روایات تفسیری
- انگیزه‌های واضعان احادیث تفسیری
- وضاعان روایات تفسیری
- قصاصان و نقش آنان در نشر احادیث موضوعه
- حجم احادیث موضوعه در منابع فریقین و بررسی نمونه‌هایی از آن
- اسرائیلیات در روایات تفسیری
- موضوعات تفسیری در حوزه اسباب النزول
- راههای تشخیص احادیث موضوعه در تفسیر

تفسیر اثری (۱)

کد درس: ۱۲

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: روش‌شناسی تفسیر اثری

هدف:

آشنایی با تفاسیر سوره‌هایی از قرآن با تکیه بر منابع اثری اهل سنت

سرفصل:

متمنخی از سوره‌های جزء ۲۶

تفسیر اثری (۲)

کد درس: ۱۳

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: تفسیر اثری (۱)

هدف:

آشنایی با تفسیر سوره‌هایی از قرآن با تکیه بر منابع اثری شیعه

سرفصل:

منتخبی از سوره‌های جزء ۲۷

زبان انگلیسی تخصصی

کد درس: ۱۴

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف:

آشنایی دانشجویان و ایجاد آمادگی لازم برای بهره‌برداری از منابع مربوط به حدیث و تفسیر اثری به زبان انگلیسی

سرفصل:

خواندن و درک مطلب با تاکید بر اصطلاحات تخصصی بر اساس گزیده‌ای از عناوین "حدیث"، "تفسیر"، "قرآن" و سایر عناوین مرتبط که توسط استاد از منابع پیشنهادی انتخاب می‌شود.

منابع پیشنهادی دروس

دوره کارشناسی ارشد

رشته‌های علوم حدیث

هوزه‌ها و مکاتب حدیثی

هر دو از دکتر معارف	پژوهشی در تاریخ حدیث شیعه تاریخ عمومی حدیث
استاد شانه‌چی	علم الحدیث
مامقانی	مقیاس الهدایة
آیت‌الله خوبی	معجم الرجال
شوشتری	قاموس الرجال
خوانساری	روضات الجنات
سید بحر العلوم	رجال
کشی	اختیار الرجال
رسول جعفریان	تاریخ تشیع در ایران
شیخ حر عاملی	امل الأمل
منتجب‌الدین	فهرست
علامه مجلسی	کتاب الاجازات بحار الانوار
نجاشی	رجال
	مقدمه‌های کتب اربعه شیعه
شیخ حر عاملی	خاتمة وسایل الشیعة
میرزا حسین نوری	مستدرک الوسائل
	دایرة المعارف بزرگ اسلامی مدخل‌های مربوط مانند: اخباریان، امامیه، اهل حدیث و اصحاب رای
	طبقات ابن سعد
	مقدمه‌های صحاح ستة
	آثار شافعی (اختلاف الحدیث، الأم، الرسالة)
	السنة قبل التدوین
	الحدیث و المحدثون
	تاریخ بغداد و الرحلة فی طلب الحدیث
	السنة و مکاتنها فی الاسلام
	تذکرة الحفاظ
	دایرة المعارف‌ها ذیل اماکن و اشخاص مهم.
عجاج خطیب	
محمد ابوزهره	
هر دو از خطیب بغدادی	
سباعی	
ذهبی	

مبانی جرح و تعدیل

سیدعلی حسینی صدر
حجت الاسلام تقی
آیت الله سبحانی
سیدمحسن اعرجی کاظمی
مسلم داوری
عبدالهادی فضل
محمدضیا اعظمی
عمادالدین محمد رشید
مقبل ابن هادی وادعی
آیت اله خوبی
کلباسی
بکر بن عبدالله ابوزید

الفوائد الرجالية
الرسائل الرجالية
کلیات فی علم الرجال
عدة الرجال
اصول علم الرجال بین النظرية والتطبيق
اصول علم الرجال
دراسات فی الجرح والتعديل
نظريه نقد الرجال
شفا العلیل
مقدمه معجم الرجال
الرسائل الرجالية
التاصيل لاصول التخریج و قواعد الجرح والتعديل

مبانی فہم حدیث

ابوبکر فورک	مشکل الحدیث و بیانہ
عبدالله نجدی	مشکلات الاحادیث النبویة و بیانها
سیدرضی	المجازات النبویة
سیدہ رضی	امالی
مامقانی	مقیاس الهدایة
ابن قتیبة	تاویل مختلف الحدیث
ابن اثیر	النهاية فی غریب الحدیث
	شرح های علامہ مجلسی و صدر المتالہین و ملا صالح عازندرانی بر کافی
صبحی صالح	فہم اللغة
دکتر محمد بن لطفی الصباغ	التصویر الفنی فی الحدیث
یحیی بن عبد اللہ المعلمی	الامثال والشواہد فی الحدیث الشریف
ابراہیم بن محمد بن حمزہ الحنفی الدمشقی	البيان والتعريف لاسباب ورود الحدیث النبوی
سیوطی	اسباب ورود الحدیث او اللمع فی اسباب الحدیث
ہر دو از دکتر مسفر بن غم اللہ الدمینی	مقایس تقد متون السنۃ ، التدلّیس فی الحدیث، حقیقتہ و اقسامہ ...
دکتر عبدالمجید محمد اسماعیل	منہج التوفیق والترجیح بین مختلف الحدیث

أفت شناسی حدیث

ابوہلال عکری	تصحیفات المحدثین
فکری	التنبیہات فی التصحیفات
ابن صلاح	علوم الحدیث
خطیب بغدادی	الکفایۃ فی علم الدراية
صبحی صالح	علوم الحدیث
علامہ قاسمی	قواعد التحدیث
عمر فلاطہ	الوضع فی الحدیث
جلال الدین سیوطی	تدریب الراوی
ہردو از محمدباقر ہبودی	علل الحدیث ، معرفۃ الحدیث
ابوحاتم رازی	العلل
احمد بن حنبل	العلل
ابن حجر عسقلانی	العلل المتناہیۃ فی احادیث الواہیۃ
اسطری جمال	التصحیف و اثره فی الحدیث و اللغة و جهود المحدثین فی مکافحتہ
ابوعبید محفوظ الرحمن	الارسال فی مصطلح الحدیث
دکتر حمزہ عبداللہ العلیاری	الحدیث المعلول قواعدہ و ضوابطہ
دکتر محمد بن لطفی الصباغ	تاریخ القصاص و اثرہم فی الحدیث النبوی
ہردو از ہاشم معروف حسنی	الموضوعات فی الآثار و الاخبار ، دراسات فی الحدیث و المحدثین

پژوهش‌های حدیثی در دوران معاصر

محمد ابوزهره
آیت‌الله خویی
محمدباقر بهبودی
ابوری
عجاج خطیب
علامه شوشتری
نورالدین عتر
محمد ابوشهبه

دکتر حمزه عبدالله الملیباری
زکریا عباس داود

الحدیث والمحدثون
مقدمه معجم الرجال
معرفة الحدیث و تاریخ نشره
اضواء علی السنة المحمدیة
السنة قبل التدوین
مقدمه قاموس الرجال
منهج النقد فی علوم الحدیث
الوسیط فی علوم و مصطلح الحدیث
مقدمه و متن موسوعه‌های حدیثی معاصر
کتاب معجم الفاظ الحدیث فریقین
نظرات جدیدة فی علوم الحدیث
تأملات فی الحدیث عند السنة و الشیعة

بررسی تطبیقی منابع رجالی

مقدمه منابع رجالی فریقین و تحلیل روش آنها از قبیل: مقدمه معجم رجال الحدیث، مقدمه تهذیب الکمال

علامه شوشتری

آیت الله سبحانی

عبدالهادی فضلی

دکتر معارف

آیت الله خامنه‌ای

مسلم داوری

مقدمه قاموس الرجال

کلیات فی علم الرجال

اصول علم الرجال

پژوهشی در تاریخ حدیث شیعه بحث تاریخچه علم رجال

چهار کتاب اصلی علم رجال

اصول علم الرجال

روش‌شناسی تفسیر آری

زیر نظر محمود رجیبی
آیت‌الله معرفت
ذهبی
دکتر شاکر
علامه طباطبائی
محمد عبدالحمید
محمد بکر اسماعیل الحافظ
اسماعیل سالم عبدالعال
علی الاوسی

روش‌شناسی تفاسیر
التفسیر والمفسرون ...
التفسیر والمفسرون
روش‌های تاویل قرآن
قرآن در اسلام
تفسیر القرآن بالسنة
ابن جریر الطبری و منهجه فی التفسیر
ابن کثیر و منهجه فی التفسیر
الطباطبائی و منهجه فی التفسیر

قرآن در روایات اهل بیت(ع)

- اصول کافی (کتاب القرآن)
- بحار الانوار ج ۹۰ و ۹۱ (کتاب القرآن)
- تفصیل وسائل الشیعه
- تفسیر العیاشی
- تفسیر القمی
- تفسیر العسکری
- تفسیر فوات الکوفی
- تفسیر نورالثقلین
- تفسیر البرهان
- التفسیر الصافی
- مباحث روایی المیزان فی تفسیر القرآن
- کنز الدقائق، مشهدی قمی

تفسير موضوعي (١)

دكتور صلاح عبدالفتاح الخالدي
سيد محمد باقر صدر
الدكتور مصطفى سليم
محمد غزالي ، ترجمه على اصغر محمدي
سيد هدايت الله جليلي
آيت الله جوادى آملی
آيت الله ناصر مكارم
آية الله مصباح يزدي
علامه طباطبائي
علامه سيد مرتضى عسکری
ابطحی
احمد جمال العمرى
آيت الله جعفر سبحانی

التفسير الموضوعي بين النظرية و التطبيق
التفسير الموضوعي والفلسفة الاجتماعية في المدرسة القرآنية
مباحث في التفسير الموضوعي
كامي به سوى تفسير موضوعي قرآن
روش شناسی تفسير موضوعي
تفسير موضوعي قرآن
پیام قرآن
معارف قرآن
الميزان في تفسير القرآن
عقاید الاسلام من القرآن الكريم
المدخل الى التفسير الموضوعي
مباحث في التفسير الموضوعي
مفاهيم القرآن

تفسير موضوعي (٢)

دكتور صلاح عبدالفتاح الخالدي
سيد محمد باقر صدر
الدكتور مصطفى سليم
محمد غزالي ، ترجمه على اصغر محمدي
سيد هدايت الله جليلي
آيت الله جوادى آملی
آيت الله ناصر مكارم
آية الله مصباح يزدي
علامه طباطبائي
علامه سيد مرتضى عسکری
ابطحی
احمد جمال العمري
آيت الله جعفر سبحانی

التفسير الموضوعي بين النظرية و التطبيق
التفسير الموضوعي والفلسفة الاجتماعية في المدرسة القرآنية
مباحث في التفسير الموضوعي
كافي به سوى تفسير موضوعي قرآن
روش شناسی تفسير موضوعي
تفسير موضوعي قرآن
پیام قرآن
معارف قرآن
الميزان في تفسير القرآن
عقاید الاسلام من القرآن الكريم
المدخل الى التفسير الموضوعي
مباحث في التفسير الموضوعي
مفاهيم القرآن

أسباب شناسی روایات تفسیری

هر دو از ذهبی
محمد ابوشهبه
آیت الله معرفت
رمزی نغناعه
محمد جواد مغنیه
هاشم معروف حسنی
سید مرتضی عسکری
محمد ابوشهبه
سیوطی
واحدی
سیوطی
ابن تیمیه
ابن جوزی
دکتر محمد بن لطفی الصباغ

التفسیر والمفسرون، الاسرائیلیات فی التفسیر والحديث
الاسرائیلیات والموضوعات فی كتب التفسیر
التفسیر والمفسرون فی ثوبه القشيب
الاسرائیلیات فی القرآن
الاسرائیلیات فی القرآن
الموضوعات فی الآثار و الاخبار
نقش المہ در احیاء دین
الوضع فی الحديث
تحذیر الخواص من اکاذیب القصص
اسباب النزول
لباب النقول
رسالة فی الاحادیث الموضوعه
الموضوعات الکبری
تاریخ القصص و اثرهم فی الحديث النبوی

تفسیر آری (۱)

محمد بن جریر طبری
العظیم ابن کثیر
سیوطی
ابن عطیہ
محمد عزت دروزہ
شوکانی

تفسیر جامع البیان
تفسیر القرآن
الدر المثور
المحرر الوجیز
التفسیر الحدیث
فتح القدیر

تفسير ائري (٢)

تفسير العياشي
تفسير القمي
تفسير فراء الكوفي
تفسير نورالثقلين
تفسير البرهان
التفسير الصافي
الميزان في تفسير القرآن
تفسير فتح القدير شوكانى

زبان انگلیسی تخصصی

ویراسته J.Brill
ویراسته میرجا اباده
ترجمه سید حسین نصر
محمد شاکر و یکتال

دائرة المعارف اسلام
دائرة المعارف دین
تفسیر المیزان
ترجمه قرآن کریم
ترجمه انگلیسی الارشاد شیخ مفید

